

Juunioride MM: Robert Väli, Peking, vol 1

Robert Väli, Team Manager

Mittemillegi üle ei saa iriseda!

Kuna mina, Robert Väli, viibin Hiina Rahvavabariigis Pekingis Juunioride Maailmameistrivõistlustel Sõudeliidu lähetusel, laiemalt võttes aga maksumaksja kulul, siis pean oma kohuseks anda komandeerijale aru olnust ja olevat ning ka tulevast. Seega, võiks allpool olevat võtta kui Komandeeringu aruannet nr 1.

Lend Tallinn-Amsterdam-Peking.

Lend oli suurepärane. Nii suurepärane kui üks 15+ tundi lendamist (2,5h lendu+4h lennujaama+9h lendu) olla saab. On kuidas selle lendamisega on, aga kui sa oled lendamas punkti, kus sa ennem käinud pole, siis on see igal juhul huvitav. Mis sest, et lennukis vahepeal jalad ära surevad jms ... ikkagi ootusärevus uue ja huvitava ees. Geograafia ja kartograafia huvilisena huvitab mind alati, kus ja kuidas ma lendan. Nõnda siis lennukoridore jälgides ja illuminaatorist välja vaadates saan ma aru, et lend kulgeb Tallinnast Saaremaa suunas, sealt Rootsi kohale, siis killuke Taanit, siis Põhjameri ja lõpuks vana tuntud Shipoli lennuväli Amsterdamis. Siis 4 tundi kondamist mööda lennujaama ja edasi Southern China lennukile Boing 777-200.

Edasi on illuminaatori taga suhteliselt pime, kuid esiistmel oleva ekraani kaudu saan teada, et lend kulgeb üle Pärnu ja Narva ja see soojendab südant, sest eks ole osa tiimi liikmeist just sealt pärit. Üks tiimi liige on Tallinnast ja tema pärast on nati kurb, aga see eest on tiimi liikme isa ise pärit Pärnust ... nii et kõik on OK. Ja lõpuks maandumine Pekingis. Meie aja järgi laupäeval 4.augustil kella 6 paiku, kohalik aeg 11 ja natuke peale. Ajavahe seega 5h. Lennukist välja 'torusse' ja juba lööb näkku korralik 30 kraadi tselsiust.

Torust välja ja... meie ees seisab oranžis T-särgis neiu (oranži on siin rietatud vabatahtlikud), kel käes plakat „Estonian Rowing Team”. Sammume tema järele, läbi kõikide koridoride ja väravate. Ainuke koht, kus sekundiks peatuda tuli, oli toll - tempel passi - ja edasi. Siis kohver kätte ja bussi. Umbes 40 minutit sõitu ning hotell ShunYi (loe šunjii). Asjad maha, võtmed kätte ning tubadesse. Siis sööma.

Muide, hotellis selgub, et neid oranžis T-särgis tegelasi on lausa parvede viisi. Nad on nii abivalmid ja nii heatahtlikud, et ma ei oska neile muud nimetust anda kui *Oranžid Aatomikud*. Nad nagu lausa ootaksid, et sul mingi probleem tekiks, et siis parvena peale lennata ja kuigi paljud neist keelt ei jaga, siis kohe, kui on tekkimas keelebarjäär, lastakse lendu üks vile ja peale lendab järgmine parv. Kui ka siis ei saa sõnadest aru, lendab kohale kolmas parv ja seal on kindlasti juba mingi polüglott pundis. Ja kui ka see hätta jääb, siis võetakse mobiiltelefon,

helistatakse kuhugi ja ... torust küsitakse sulaselges inglise keeles, mis on teie probleem? Kahel korral tuli tõdeda, et küsimus telefoni kaudu oli küll puhtas inglise keeles, aga edasi oli ... noh...mõttepaus. Aga ka sellest saab üle, sest järgmise abinõuna on kohal noormehed valgetes särkides ja mustades pükstes...ja siis saab asja selgeks küll. Need oskavad keelt väga hästi. Ei teagi, kas nad on mõne ülikooli filoloogia ala üliõpilased või erikallakuga sõjalise (või luurelise) õppeasutuse kursandid.

Niimoodi kirjutatakse Eesti hiina keeles. Hääldus on umbes nii: *aišanija*

Hüva, pikk jutt keelebarjäärist, kuid kogu see episood kestab siiski vaid mõni minut. Kuid: ennem neid episoodide olid need visuaalsed episoodid, mida me bussi aknast nägime, kui lennujaamast hotelli sõitsime. Ja see emotsioon oli umbes selline: mida jama...9h lendu ja ikka alles Ivangorod!? Nõnda et me, 3 vanemat inimest (mina, Ulvi ja Ruth), ütlesime oma noortele madrustele, et vaadake .... see pilt, mis teile bussi aknast avaneb, on just see sama, mis avanes meile, kui me teieealistena mööda suurt Nõukogudemaad rändasime :) Jah, just selline pilt aknast avanes, kui rääkida miljöö ja arhitektuuri kontekstis. Tõsi, erinevalt Ivangorodist, valitseb siin totaalne puhtus. Ja siis need Aatomikud... No lihtsalt võimatu on olla millegi peale pahane, isegi kui esmapilgul mingi asi ei klapi - nad justkui vaid ootakski, et sul vaid mingigigiii probleem tekiks, et siis varblaseparvena peale lennata ja küsimust/probleemi lahendama asuda. Ja see ei häiri absoluutselt. Lausa sümpaatne tundub. Tegelikult ei saagi öelda, et oleks olnud mingit probleemi. Vähemalt mitte meil, Eesti koondisel. Kui ehk, siis vaid see, et meie aerukastid laupäeval vast nii paar tiiru hotelli ja sõudekanali vahel tegid, aga laupäeva õhtuks olid nad ilusasti hotelli fuajees ja pühapäeva hommikul saime korralikult trenni teha. Aga selle seiga paneme Aatomike ülipüüdlikkuse alla.

Hotellist.

Elame Hotellis ShunYi, nagu öeldud ja nagu ma aru saan, siis on see ka Olümpia 2008 ajal üheks sõudjate hotelliks. Siin on ka FISA tegelased. Kaugus sõudekanalist ca 12-15 min bussisõitu. On hotelle, mis on 8 min kaugusel, kuid need on eemal linnast. Igatahes tundub, et Sõudeliidu tegevjuhtide poolt on tehtud maksimaalselt hea valik - sõit 15 min, ja vabal ajal kohalik linnakeskus 5 min jalgsikäigu kaugusel (aega arvutasin hotelli C korpuse peauksest, mis on tänavast 2 minuti kaugusel). Hotell on korralik - toad värskelt remonditud. Kõik vajalik olemas. Konditsioneer reguleeritav. Toitlustamine heal tasemel. Kui viimase aasta MK etappidega ja Etoniga võrrelda, siis ehk Amsterdams oli toidumassi kubatuur ja tonnaaž suurem, muidu aga üsna heal tasemel. Etoni söökla oli selle kõrval Buchenwald. Päeviti menüü erineb, nii et üksluisuse üle kurta mitte kuidagi ei saa. On hiina toitu ja saab ka euroopalikku. Tegelikult...nüüd kus meilgi igas kvartalis üks hiina toidukas...no pole millegi üle kurta ega

imestada – üsna harjumuspärane värk. Hotell ise koosneb üsna mitmest korpusest ja on suure sisehooviga, kus rohelist kena pargi jagu.

Igas toas on juhtmega internetiühendus. Tõsi ,toru' läbilaskevõime on päevasel ajal üsna piiratud – ilmselt seetõttu, et kõik ,istuvad juhtme peal'. Interneti ühenduse kiiruseks mõõtsin 22,9 kbit/sek. Noorema põlvkonna jaoks tähendab see ilmselt kiirust, millega suhtlesid Lembitu ja Kaupo, kui nad üksteisele e-kirju saatsid. Praegu, öösel, kui ma neid ridu kirjutam näitab kiirusetestija kord 57, kord 87. Mingi välgatus oli ka 800 peal, aga välgatuseks see jäigi. On kuidas on, hädapärased kirjad saab ära saata ja uudised ära lugeda. Kuidas pildimaterjali edastamisega on, seda saab veel näha. Igatahes ma soovitan hotellipersonalile nati paremat ruuterit. Mul muide kodus on selline ja sealjuures alla on kirjutatud ,Made in China'. On siin ka tervisekeskus, aga seda pole veel jõudnud vaatama minna. Lühidalt: ka hotelli kohta ei oska nuriseda.

Sõudekanalist.

Ütleks nii, et see on tase omaette. Ateenas ma pole käinud, sellega võrrelda ei oska, kuid oma silmaga nähtuist üks avaraim. Mingis mõttes, meenutab Moskva oma ja natuke Bresti oma, sest tehtud ikkagi olümpiaks ja mitte , „s širokim ruskim razmahom” nagu Bresti oma vaid ikka tõelise hiinaliku haardega. Ruumi on laialt. Ehitised on kaasaegsed. Kuna siin ja praegu on võistlejaid ligikaudu sama palju kui olümpia ajal (pragu ca 600, olümpial 550) siis tundub, et ruumi jagub kõigile ja jääb ülegi. Kanali finišipoolses otsas on ellingud ja kontoriruumid. Ühtlasi on ka selles hoones ruumid, kus sportlased saavad pikali visata – maha on pandud võimlemismatid, mille peal lamada. Hoones endas töötab konditsioneer, nii et ka 35 kraadise palavusega on piisavalt hea kliima. Kanal on Põhja-Lõuna suunaline – start Põhjas, finiš lõunas. Peatribüün ja finišitorn jäävad Läänekaldale. Mõlemal pool kanalit on korralikult asfalteeritud teed (korraliku maantee laiuselt). Idakülge on võistluste ajal avatud jalgratastega sõitjatele. Mahasõiduks ja soojenduseks on oma kanal. Nõnda et peatribüün ja finišitorn jäävad saarele, mis on ühest küljest piiratud distanttsiga ja teiselt küljelt mahasõidukanaliga.

Päikest nägime me eile (7.augustil) kell 17:00 esimest korda – siiani oli taevas tinahall ja ühest kanali otsast polnud teist võimalik näha. Vihma oli eile (7.aug) 4 tundi, seni aga vaid lihtsalt hall taevas. Tuult praktiliselt pole olnud, seega ei oska öelda, mida kujutab kanal endast siis kui puhub tõsine tuul. Puistud jäävad kanalist vähemalt 300 m kaugusele, seega kui tuul puhub, siis võiks eeldada, et tingimused peaksid olema kõigi jaoks võrdsed, sõltumata tuule suunast.

2008 Pekingi OM-i Olüpiaregati toimumispaik. Foto: Robert Väli

Statistika järgi puhub tuul kella 9:00-11:00 vahel otse Põhjast, seega tagant tuul. 11:00 - 13:00 - kirdest - külje pealt tagant. 13:00 - 17:00 - 135 kraadi pealt - so siis külje pealt vastu. Seda nõrka tuult, mis seni nähtud on, on tulnud küll igast ilakaarest. Kuid 2 päeva siiski sisuliselt tuulevaikus. Vesi kanalis öeldakse olevat üsna raske. Tribüüni sees, väljas ja ümber olen olnud, kuid tema tehnilisi võimalusi pole veel proovida jõudnud (näiteks internetiühendus peatribüünil, mis pidi olema kaetud 'väga võimsa wifiga'. Kuid selle kasutamiseks tuleb osta pilet. Hind, tõsi, pole suur, kuid numbrit ei mäleta. Tablood töötavad korralikult. Elavat pilti veel lastud pole.

Ringiliikumiseks laenutatakse jalgrattad. Selleks tuleb maksta 400.- juaani deposiiti ja selle saab ratta tagastamisel tagasi. Kuna maa-ala on üsna suur, siis ratastest on kõva abi. Rattaga on kaasas ka lukk, nõnda saad ta igas kohas ta endast maha jätta ja sobiva asja külge kinnitada. Rattad pole küll ülearu suured. Üritasin sadulat kõrgemale tõsta - ikka raske on sõita kui põlved vastu maad käivad -... ja jalamaid oli kohal pilv Aatomike (elavalt žestikuleerides, sest nood keelt ei osanud), kes selgitasid, et sadulakõrgusest on maksimaalne võimalik juba välja võetud. Kuidagi saan hakkama, kuid mõeldes näiteks Tõnule (Endreksonile) ja Ljonjale (Gulovile), siis nende röömuks jääks ilmselt see ratas endale kaela riputada. Aga noh, ega sportlastel sellega ka midagi teha pole, neil on aerud...

Loo autor, Olümpiakanal, ratas ...

Meie sportlased Hiinas.

Sportlastega on ok. Teisel päeval olid veel mõnel unehäired ja ühel seedehäired. Eilseks olid seedehäired kadunud ja kahe mehe unehäired asendunud kolmanda omadega. Aga midagi košmaarset ei ole. Esmaspäeval käisid sportlased ja treenerid ka Suurt Müüri vaatamas. Hotelli territooriumil on sertifitseeritud taksod – nendega nad läksidki. Nimed pannakse ilusasti kirja (hotelli administratsioonis), mina andsin allkirja, taksojuht ka – kõik peab olema kontrolli all! Sõit Müürini ja tagasi maksis 380.- juaani, mis meie rahanumbris on 1,5x rohkem. Sinna hulka kulus ka aeg, mil takso koha peal ootas kuniks müür vaadatud. Võimalikest transpordivariantidest oli taksosõit igal juhul kõige odavam. Vahemaa siit müürini ca 75 km. Nii et 150 km + tunnike ooteaega ja 570.- krooni/takso meie rahas ehk ca 140 krooni per naase – pole paha! Homme üritan seltskonna lähetada Pekingi kesklinna, milline linnulennult on siit, hotellist, ca 30 km kaugusel. Takso hind hotellist sinna on 130 kohalikku raha.

Meie omad Hiina müüri. Ilmaga just ei vedanud .... Foto: Ruth Vaar

Hiina (Zhonghua Renmin Gongheguo, lühivorm Zhongguo)

Kirjade järgi on ta vist sotsialistlik maa. Arhitektuur, nagu öeldud, tuli väga tuttav ette. Kus siin sotsialism lõppeb ja kapitalism algab sellest sotti ei saa. Tänavapilt nagu meil, vast idapoolsete autofirmade toodangut rohkem ja bussid vist nende enda toode. Kui neil sotsialism täie rauaga õitseks, siis ilmselt oleks ma esimesel 5 minutil saanud teada, kes on nende Esimees praegu, kuid paraku ei tea ma siiani. Rahatähtedel on küll Esimees Mao (1893-1976, olgu muld talle kerge) pilt, aga see on ka kõik. Muidu ilutsevad tänavatel ja äridel pildid nagu meilgi – kosmeetikat reklaamib seesamunegi tikkjalg, Nike tosse jälle too jurakas neeger...mis ta nimi nüüd oligi... Kauplused on sama kirevad kui mujal maailmas. Idamaalikud turud ja täikad ... noh need on ka nagu nad on, või nagu nad kogu aeg on olnud. Kaubelda saab ja peab nendega kõvasti (kui jutt käib turust, mitte linna kauplusest).

Kui midagi sotsialistlikku silma torkab siis ehk see, et igal sammul on vaja mingeid allkirju anda. Iga söögikorra järel, näiteks, annan allkirja, et 8 inimest on söömas käinud. Toidutalongidele peab kirjutama toa numbri. Nii et ,amsterdami' me siin teha ei saaks (seal sai kohati ühe talongiga kolm Eesti kodanikku söönuks). Muud allkirjad sai küll esimesel päeval ära antud, nüüd on juba rahulikum.

Töötetegemine on siin omaette vaatamisväärsus.

Õieti ...ega ei saagi aru, millal nad tööd teevad – kogu aeg istuvad. Ja kui ka kuski on mingit liigutamist, siis ühe labidamehe kohta on vähemalt 4 muud isikut. Ka 8 pole haruldus. Labidas ongi üks kangemaid tööriistu siin. Pole veel näinud selliseid aparate nagu Bobcat või siis nn Belarus traktorid. Autokraanatki olen vaid ühel korral näinud, kuigi ehitatakse siin kõvasti ja tornkraanasid on päris palju. Ilmselt aasta pärast avaneb siin sootuks teine pilt. Kiirustamine käib neil siin ... noh ütleme nii, et nad kiirustavad väga aeglaselt. Üleeile kanalile sõites, näiteks,

maaliti ühe koha peal maanteele nooli. Kui me 4 tunni pärast tagasi tulime, siis oligi nool juba valmis!!! Aga tõsi on, et vist iga asi tehakse ülimalt hoolde ja armastusega, selle noole asupaik oli eelnevalt kriidiga maha joonistatud täpselt nii nagu ma omal ajal joonestamise tunnis olin pidanud tegema. Ja seda noolt oli ikka ilus vaadata küll...

Võis siis laternapostide paigaldamine Olümpiakanali tee ääres. Meil, ma olen tähele pannud, et sõidab auto, sellel 2 meest ja kastis postid. Iga 30 m tagant peavad kinni, pistavad posti auku ja edasi. Siin aga... postid pannakse maha ja iga posti juures on 2 meest. Üle kahe posti on veel üks mees ja iga kolme posti tagant seisab veel üks. Ja nad kõik istuvad või seisavad ja suitsetavad. Kuski on siis veel see auto, mille kastis on postid ja selle ümber on veel üks mees. Muide seal auto juures ma nägingi autokraanat – senini esimest ja ainsat. Samas, see, mida nad siin valmis on jõudnud ehitada olümpiaks, seda on muljetavaldavalt palju.

Stiilinäide: 2 kaevavad, 6 kontrollivad Foto: Robert Väli

Ühest küljest jääb mõtlema, et millal nad seda kõike teinud on, sest nad ju nagu ei teekski midagi...aga kui järele mõelda, siis...neid on ju miskit 1,3 miljardit (CIA Factbooki andmetel), meil aga 1,3 miljonit. Kui meil on ca 600'000 tööalist, siis sama proportsiooni järgi võttes, neil siin 600 miljonit. (tegelikult ilmselt rohkemgi, sest tööalisi on proportsionaalselt rohkem). Niisiis kui 600 miljonit hiinlast teevad ka vaid 2 tööd meenutavat liigutust päevas, siis ikkagi on see 1,2 miljardit liigutust. Ja milleks siis veel ekskavaatorit vaja, eks? GDP on neil \$7'700 inimese kohta, meil Eestis näiteks \$20'300. *

Inimestega linnas on veel omaette huvitav lugu. Kuigi valgeid mehi ja naisi peaks siin vähemalt oma 700 tükki olema (sõudjad ja nendega kaasasolevad isikud), siis suure kohaliku massi vahele me vist ikka sulame nõnda ära, et igaüks meist on vaatamisväärne. Sõbralikku 'helõuuu' tuleb iga paari minuti tagant. Inimesed jäävad seisma ja vaatama. Osad lehvitavad niisama. Mõned marakannid teevad rattaga mitu tiiru ümber sinu, et saaks korduvalt tervitada. Üks lapsevanem palus, et ma ta lapse pead silitaksin ... noh loodame, et seda põnni nüüd suur tulevik ees ootab.

Ja Pole vaja suurt fantaasiat, et ette kujutada, mis toimub siis kui tänaval sammub pea 180 cm pikkune blondi peaga Kaisa.

Poes

... no proovi sa vaid kauemaks kui 5 sekundit ühte kohta vaatama jääda kui jällegi on parvena teenindajad su juures ja oma abi pakkumas. Kuna keelebarjäär tuleb nii ehk teisiti vahele, siis ilmub kohe ka kuskilt keegi mobiiltelefoniga, et sa oma jutu inglise keeles ära saaksid rääkida. Tõsi, ega sealt mobiilist ka palju üle 3 sõna juttu ei tule, kuid see asi on nii mõnusalt naljakas, et pinda absoluutselt ei käi. Tuju on kogu aeg viimase peal hea.

*

Eile, 7. augustil toimus ka võistluste avamine. Kestis tund aega, millest 20-30 minutit olid kõned (kõnelejaid oli väga kõrgel tasemel, kuna tegu on OM peaprooviga) ja ülejäänud aja etlemine. Avamine jättis väga hea mulje ja tundus, et kõik olid peale seda kuidagi heas ja ülevas meeleolus. Esinemised ja esinejad olid hiinalikult kirevad, tegid oma asja tõelise entusiasmiga. Väga meeldiv!

*

Lühikokkuvõttena ütleks, et 2008 OMiga saavad hiinlased küll perfektselt hakkama. Paistab, et nad on sest OMst üsna vaimustunud ja kuna nad sellised paadunud teenindajad ja abistajad on, siis pole kahtlustki, et nad ka hakkama saavad. Ja oma maa promomine selles asjas omab ka kindlasti suurt tähtsust. Tõesti, mitte millegi kallal ei oska iriseda ...